

Avantprojecte de MANIFEST DE BARCELONA

A la cloenda del Diàleg "Informació. Poder i Ètica en el segle XXI" donem lectura a un avantprojecte de Manifest de Barcelona que sotmetem a un procés de debat mitjançant l'adreça electrònica

info@infodialogue.org

Les aportacions, esmenes, crítiques, adhesions o rebuig total o parcial d'aquest avantprojecte de Manifest de Barcelona hauran de ser trameses abans del 20 de juny de 2004 a lapàgina web esmentada

1. En el marc del Diàleg "Informació. Poder i Ètica en el segle XXI", experts en comunicació i informació, periodistes, escriptors, responsables d'empreses de comunicació i destinataris de la informació han debatut --als 25 anys de l'Informe McBride, impulsat per la UNESCO-- sobre l'estat de la informació al món i sobre les barreres de tota mena que impedeixen l'acompliment del dret bàsic a la llibertat d'expressió, tal com el proclama l'article 19 de la *Declaració Universal dels Drets Humans*.

Subscrivim la tercera de las conclusions de l'Informe McBride:

"la comunicació és un dret fonamental tant personal com col·lectiu. La llibertat d'informació és un requisit previ indispensable. La comunicació depèn de les condicions polítiques, socials i econòmiques, així com de l'assentament de la democràcia".

Des l'11-S de 2001 a Nova York, i 11-M de 2004 a Madrid, en nom de la guerra, legítima i necessària contra el terrorisme, han aparegut nous sistemes de censura i de manipulació informativa. Creiem, com el PEN Internacional, que "aquesta restricció severa del dret a la llibertat d'expressió només serveix al capdavant per agreujar les situacions difícils, augmentar els malentesos i, en darrera instància, desestabilitzar encara més l'Estat en lloc de protegir-lo".

2. Creiem fermament que, un cop proclamats els drets bàsics, ha arribat l'hora d'exigir-ne l'acompliment. L'exigibilitat dels drets de llibertat d'expressió i d'opinió en el món sencer no compta amb mecanismes suficients ni amb garanties legals i polítiques

per a la seva aplicació efectiva. Contra els interessos dels que atempten sistemàticament contra els drets d'opinió i d'informació, instem l'opinió pública i els responsables polítics a exercir una pressió coordinada a favor d'aquests drets.

3. Denunciem la falta de protecció de tota mena per als i per a les periodistes que arriben a arrisquen la seva llibertat, els seus valors professionals i fins i tot la vida en l'exercici de la seva professió. És urgent l'aprovació d'un marc legislatiu d'àmbit transnacional que garanteixi tant la protecció jurídica com laboral de les persones que treballen en els mitjans de comunicació.

4. Denunciem les situacions de precarietat laboral que, a més de socialment injustes, es converteixen en la pràctica en un atemptat contra la llibertat d'expressió i en una violació de tot allò que proclamen els "codis deontològics" destinats a salvaguardar la dignitat i l'ètica en l'exercici de la professió.

5. Reivindiquem el dret a la diferència, el respecte envers les minories culturals, socials i nacionals.

6. Fem nostra la segona de les conclusions de l'Informe McBride: "és urgent eliminar els desequilibris i disparitats en la comunicació, en les seves estructures i especialment en la circulació de la informació. El països en vies de desenvolupament, que han de reduir la seva dependència, reivindiquen un nou ordre en la comunicació, més just i més equitatiu".

7. Constatem que són moltes, en el món, les persones excloses de la informació, per situacions de pobresa extrema o per imperatius polític-socials perversos. Creiem que "una altra informació és possible" i que els drets a la informació i a la educació no poden ser negats a ningú, si pretenem construir una societat entre iguals.

8. La concentració de mitjans de comunicació, derivada sovint de les exigències d'un mercat competitiu, pot tendir --i en la pràctica

tendeix-- a la imposició d'un pensament únic, a l'opacitat informativa i a la dependència de la informació lliure, sotmesa al dictat d'interessos socials i polítics escassament democràtics.

9. Els sistemes de comunicació basats en noves tecnologies adquireixen una importància creixent. El seu ús ha de ser estimulat i respectat amb normatives aplicables a qualsevol altre tipus d'informació.

10. Un dels eixos temàtics del Diàleg ha girat a l'entorn de la redefinició i defensa dels mitjans de comunicació públics que han de garantir els drets dels ciutadans a l'accés fàcil, àgil i transparent a la informació; que han de garantir la igualtat d'oportunitat de tothom per poder participar i contribuir en la societat del coneixement;

que han de respectar escrupolosament els drets dels menors tant en la programació específica que els és destinada com en la programació general i en la publicitat;

que han de ser una eina al servei de la ciutadania, especialment en situacions d'emergència o en la prevenció dels riscos contra la salut;

que s'han de sotmetre a la regulació per llei de l'estatut dels professionals de la informació, amb el reconeixement dels seus drets laborals, la defensa dels drets professionals, la defensa de la clàusula de consciència, d'un codi d'incompatibilitats i d'un codi ètic.

11. En un món globalitzat, constatem paradoxalment la importància creixent de la informació local que ha de ser respectada i que ha de comptar amb tota mena de suports legals i d'infraestructura.

12. Al llarg del Diàleg han aparegut també crítiques a actituds i comportaments de la professió. Denunciem que, en ocasions, els professionals de la informació dimiteixin d'actituds ètiques coherents, subordinin el rigor exigible i es prestin a la banalització o a la pràctica de la informació no contrastada.

13. Constatem que els índexs d'audiència es converteixen, sovint, en objectiu únic fins i tot quan per incrementar-los són negats els principis assumits en els codis deontològics.

14. Lamentem pràctiques i actituds d'autocensura per mor de compromisos implícits que tenen ben poc a veure amb l'objectivitat de la informació. Subsisteixen silencis còmplices, pràctiques de publicitat subliminal que atempten contra la independència i contra la veracitat informativa.

15. Exigim el respecte escrupulós a les persones, a la seva privacitat, sense tolerar, sota cap concepte, referències morboses o ofensives que poden ferir la sensibilitat de la persona al·ludida i que no aporten res de nou a la informació oferta.

16. Per tot això, per consolidar les propostes sorgides al llarg d'aquest Diàleg, proposem la creació d'un Observatori Mundial sobre l'Estat de la Informació.

Barcelona, 21 maig 2004.